

POSTANOWIENIE

Dnia 27 czerwca 2023 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Barbara Skoczowska

w sprawie prokurator Prokuratury Rejonowej [...] X. Y. o zezwolenie na pociągnięcie do odpowiedzialności karnej,
po rozpoznaniu w Izbie Odpowiedzialności Zawodowej na posiedzeniu w dniu 27 czerwca 2023 r.,
wniosku obrońcy X. Y. o wyłączenie SSN Zbigniewa Korzeniowskiego od udziału w rozpoznaniu sprawy o sygn. I ZI 49/22,

postanowił:

1. na podstawie art. 41 § 1 k.p.k. w zw. z art. 42 § 1 k.p.k. nie uwzględnić wniosku o wyłączenie SSN Zbigniewa Korzeniowskiego od udziału w rozpoznaniu sprawy o sygn. akt I ZI 49/22;
2. na mocy art. 98 § 2 k.p.k. odroczyć sporządzenie uzasadnienia na czas do 7 dni.

UZASADNIENIE

Prokurator Prokuratury Okręgowej del. do Prokuratury Regionalnej w S. wniosła o zezwolenie na pociągnięcie prokurator Prokuratury Rejonowej [...] X. Y. do odpowiedzialności karnej. Sprawę zarejestrowano w repertorium Izby Odpowiedzialności Zawodowej Sądu Najwyższego pod sygnaturą I ZI 49/22, a sędzią sprawozdawcą wyznaczonym do rozpoznawania sprawy został SSN Zbigniew Korzeniowski.

W dniu 9 marca 2023 r. odbyło się posiedzenie Sądu Najwyższego w tej sprawie, które zostało odroczone do dnia 18 maja 2023 r. celem kontynuowania postępowania. Z uwagi na złożony przez obrońcę prokurator X. Y. wniosek o wyłączenie SSN Zbigniewa Korzeniowskiego, ten termin posiedzenia został odwołany.

Z akt sprawy I ZO 54/23 wynika, że w dniu 16 maja 2023 r. do Sądu Najwyższego Izba Odpowiedzialności Zawodowej wpłynął wniosek adw. K. G. obrońcy prokurator X. Y. o wyłączenie SSN Zbigniewa Korzeniowskiego od rozpoznania sprawy o sygn. akt I ZI 49/22 wobec wystąpienia okoliczności wywołujących uzasadnioną wątpliwość co do jego bezstronności oraz rzetelności prowadzonego postępowania. Jako podstawę prawną wniosku został wskazany art. 41 § 1 k.p.k., art. 45 ust. 1 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej oraz art. 6 ust. 1 Europejskiej Konwencji o Ochronie Praw Człowieka i Podstawowych Wolności.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje.

Wniosek obrońcy o wyłączenie SSN Zbigniewa Korzeniowskiego od rozpoznania sprawy o sygn. I ZI 49/22 nie zasługiwał na uwzględnienie. Należy stwierdzić, że w znacznej części był on niedopuszczalny, jednakże z uwagi na argumenty, które winny zostać merytorycznie rozpoznane, Sąd Najwyższy wydał jedną decyzję procesową o nieuwzględnieniu wniosku obrońcy.

Przede wszystkim Sąd Najwyższy, w tym składzie, nie zgadza się ze stanowiskiem obrony, że przepis art. 41 § 2 k.p.k. nie ma zastosowania w przypadku orzekania na posiedzeniu. Przepis ten wprowadza istotne ograniczenie dla stron w składaniu wniosków o wyłączenie sędziego na podstawie § 1, w celu przeciwdziałania podejmowaniu przez strony prób dezorganizacji procedowania w postępowaniu sądowym. Wprawdzie przepis ten stanowi, że wniosek o wyłączenie sędziego zgłoszony po rozpoczęciu przewodu sądowego, pozostawia się bez rozpoznania, chyba że przyczyna wyłączenia powstała lub stała się stronie wiadoma dopiero po rozpoczęciu przewodu, a więc wskazuje na rozprawę, gdyż tylko w jej trakcie otwiera się przewód sądowy, to jednak *ratio legis* tego przepisu nakazuje przyjąć, że ma on również odpowiednie zastosowanie do orzekania na posiedzeniu. W takiej też sytuacji należy przyjąć, że wniosek obrońcy w zakresie wskazywania wszelkich okoliczności związanych z powołaniem SSN

Zbigniewem Korzeniowskim do Izby Odpowiedzialności Zawodowej Sądu Najwyższego należałoby pozostawić bez rozpoznania, gdyby to były jedyne wskazane we wniosku okoliczności.

Niemniej jednak Sąd Najwyższy w pełni zgadza się z obroną, że sposób powołania sędziów do Izby Odpowiedzialności Zawodowej budzi szereg wątpliwości. Przypomnieć należy, że to Prezydent RP, w porozumieniu z Prezesem Rady Ministrów wyrażonym w formie kontrasygnaty, wyznaczył 11 osób do orzekania w tej nowopowstałej Izbie na pięcioletnią kadencję. To więc organ władzy wykonawczej wydał tą decyzję nie przedstawiając jej motywów, a nawet nie doręczając jej sędziom. Jednakże to nie może stanowić jedynej przyczyny wskazującej na zasadność wniosku.

Nie bez znaczenia dla oceny wniosku, w kontekście ewentualnego wystąpienia w sprawie bezwzględnej przyczyny odwoławczej w postaci nienależytej obsady sądu w rozumieniu art. 439 § 1 pkt 2 k.p.k., co obligowałoby Sąd do działania z urzędu, jest fakt, że Zbigniew Korzeniowski jest sędzią Sądu Najwyższego od 2007 r., a więc nie brał udziału w konkursie przed Krajową Radą Sądownictwa w składzie ukształtowanym ustawą z dnia 8 grudnia 2017 r. Okoliczność ta prowadziłaby bowiem nie tylko do naruszenia art. 45 ust. 1 Konstytucji oraz art. 6 ust. 1 EKPC w postaci prawa strony postępowania do rozpoznania sprawy przez bezstronny i niezależny sąd ustanowiony ustawą, ale właśnie do obrazy art. 439 § 1 pkt. 2 k.p.k. Podkreślić również trzeba, że do chwili obecnej brak jest jakiegokolwiek orzeczenia, czy to Sądu polskiego czy też międzynarodowego Trybunału, z którego wynikałoby, że do Izby Odpowiedzialności Zawodowej są kierowane zastrzeżenia w kontekście statusu organizacyjnego tej Izby w ramach struktury Sądu Najwyższego. Odrębną oczywiście sprawą jest ocena spełnienia cech niezależności przez sądy kreowane spośród sędziów tej Izby, którzy otrzymali nominację w trybie ustawy z dnia 8 grudnia 2017 r., co w przypadku SSN Zbigniewa Korzeniowskiego nie miało miejsca.

Odnosząc się do pozostałych okoliczności wskazanych przez obrońcę, a uzasadniających jej zdaniem, konieczność wyłączenia sędziego od rozpoznania sprawy, to należy przypomnieć, że zgodnie z art. 41 § 1 k.p.k. sędzia ulega wyłączeniu, jeżeli istnieje okoliczność tego rodzaju, że mogłaby wywołać

uzasadnioną wątpliwość co do jego bezstronności w danej sprawie. Zdaniem Sądu Najwyższego takich okoliczności obrona w sprawie nie wykazała. Sposób kierowania posiedzeniem w dniu 9 marca 2023 r., jak też podpisanie przez Prokuratora Regionalnego w S. w tym dniu wniosku z dnia 1 grudnia 2022 r. o zezwolenie na pociągnięcie prokurator X. Y. do odpowiedzialności karnej, będą mogły stanowić podstawę zarzutów odwoławczych, w przypadku zaskarżenia decyzji, nie mogą natomiast stanowić podstawy wniosku złożonego na podstawie art. 41 § 1 k.p.k.

Mają powyższe na uwadze, Sąd Najwyższy orzekł jak w postanowieniu.

[M. T.]

[ms]